



100. Yıl  
Özel Sayı



100

MİLLİ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

## Cumhuriyet'in 100. Yılı



## Kadın Kahramanlar



## Uzmana Sor



## Öğretmenin Kaleminden

EKİM- KASIM- ARALIK SAYI: 23

ISBN: 978-975-2490-98-7

"Her Kadın  
Bir Eğitimcidir."

E

K

A

D

D

E

R



# **EKADDER Dergi**

## **"Her Kadın Bir Eğitimcidir."**

**EKİM- KASIM- ARALIK SAYI: 23**

**EKADDER,**

*2018 yılında kurulan,*

*Başkanlığını **Sonaray KÖSE'nin** yürüttüğü,  
Türkiye' nin İlk Eğitimci Kadınlar Derneğidir.*

*EKADDER Dergi, Türkiye'nin Eğitimci Kadınlarınca hazırlanıp çıkarılan eğitim, kadın, aile, çocuk, teknoloji, sanat içerikli ilk dergidir .*

**Genel Yayın Yönetmeni**

**Sonaray KÖSE**

**Editör**

**Kübra FIRAT**

**Yayın Kurulu**

**Bilsen ŞAHİN**

**Seda YILDIZ**

**Nuray ÇIRPICI**

**Eğitimci Kadınlar Derneği,**

**Uluslararası Eğitim Dernekleri Federasyonu Üyesidir .**

**İletişim**

**ekadder2018@gmail.com**

**ISBN**

**978-975-2490-98-7**

**Dergideki yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.**



# İÇİNDEKİLER



**EKADDER'i Tanıyalım..... 3**



**Cumhuriyet'in 100. Yılında  
Eğitimci Olarak Biz..... 4**



**Cumhuriyet'in 100. Yıl  
Kutlaması..... 6**



**Uzmana Sor Köşesi..... 9**



**Kadın Kahramanlar..... 15**



**Öğretmenin Kaleminden... 21**



## HAKKIMIZDA

Eğitimci Kadınlar Derneği, eğitim alanında faaliyet göstermek üzere 2018'de kurulmuş olup; Uluslararası Eğitim dernekleri Federasyonu (ULEDEF) çatısı altında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşudur.

## MİSYONUMUZ

Türk Eğitim sisteminin sorun ve çözümleri üzerine araştırma, proje, kurs, seminer, konferans, form ve panel gibi bilimsel platformlar oluşturarak eğitim sistemini uluslararası standartlara ulaştıracak çalışmalar yapmak.

İş gücü eğitim olan her kişi ve kurumla dayanışma ve işbirliği içinde olmak. Tüm eğitim çalışanları arasında uyum ve dayanışmayı sağlayarak mesleki, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkıda bulunmak.

## VİZYONUMUZ

Eğitim alanının gelişimine liderlik eden ve Türk eğitim politikasının oluşturulmasında söz sahibi olan, bir sivil toplum kuruluşu olmak.

## EKADDER Yönetim Kurulu



Emel AYDIN

Hatice ERGİN

Seda YILDIZ



Sonaray KÖSE



Sedef COŞKUN

Hülya AYKUTLU  
ADALI

Süreyya KIRDAN



Kübra FIRAT

Samiye MEYDAN

Suzan  
ÇOBANOĞLU



Sacide GÜLEL

Mehtap NAILLIOĞLU  
KAYMAK

Ayşe ERDOĞAN



# ***CUMHURİYETİN 100. YILINDA EĞİTİMCİ OLARAK BİZ***

**Değerli meslektaşlarım, sayın okuyucular,**

EKADDER olarak Cumhuriyetimizin 100. Yılına erişmenin onurunu yaşadığımız şu günlerde, dergimizin bu sayısının ilk sözlerini 100. yıla özel duygu ve düşüncelerle yapmanın heyecanı içindeyiz. Cumhuriyetimizin en önemli kazanımı olan kadına verilen hakların ışığında birer eğitim neferi olan kadın eğitimcileri temsil eden derneğimiz, tüm kesimler gibi, emanet bildiği Cumhuriyeti korumak ve sonsuza kadar yaşatmak için bugün ve yarın, üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye her zaman hazır.

Mustafa Kemal ATATÜRK, kurduğu ve bize emanet ettiği Cumhuriyeti gerçekleştirdiği devrimlerle güçlü ve çağdaş bir devlete dönüştürdü ve bizlere emanet etti. Cumhuriyet, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, birlikte yürüdüğü tüm yol arkadaşları ve ülkenin savunması için canlarını veren binlerce şehidimizin eseri. Bu nedenle onları her zaman minnet ve şükranla anıyor, EKADDER olarak köklü bir çınar gibi 100 yıldır yaşayan cumhuriyetimizi biz de kutsal bir emanet olarak biliyoruz. Bu nedenle bizler de her zaman Cumhuriyetimize sahip çıkacak, eğitimci kimliğimizle gelecek nesillere aktarmak için sorumlulukla hareket etmeyi sürdüreceğiz.

Köklü bir tarihe sahip olan Türk milletinin Cumhuriyetle taçlanan bu devletinin 100. yılını kutlayacağımız bu yıl boyunca, her günün Cumhuriyetimizin doğduğu gün olan 29 Ekim gibi hissedilmesi hepimizin ortak duygusu olmalı. Geçen 100 yıl boyunca yaşadığımız coğrafyanın bize sunduğu tüm nimetleri ve Cumhuriyetin kazanımlarını her şekilde hissettik. Bunun yanında belli dönemlerde yaşadığımız acı tecrübeler de oldu ne yazık ki. Bu olayların karşısında tıpkı Çanakkale’de, Dumlupınar’da göğüs göğüse savaştan şehit ve gazilerimiz gibi, bugün de Cumhuriyetin bir parçası olmaya, korumaya ant içmiş neferlerimiz oldu. 29 Ekim 1923’de küllerinden doğan Cumhuriyet, bugün yine Cumhuriyetin kahramanları sayesinde güçlü bir çınar olmaya devam ediyor.





# ***CUMHURİYETİN 100. YILINDA EĞİTİMCİ OLARAK BİZ***

Bizler de Çağdaş Türkiye'nin eğitime hizmet eden, kadın eğitimcileri bünyesinde toplayan EKADDER olarak 2018 yılından bugüne devam eden bu dergideki yayın hayatımızla, dernek olarak yürüttüğümüz faaliyetlerimizle ve bünyemizdeki öğretmenlerin eğitime verdiği katkı ile Cumhuriyetimize hizmet etmeyi sürdürüyoruz.

2023 yılı 29 Ekim kutlamalarına biz de Derneğimiz olarak 28 Ekim 2023 tarihinde yaptığımız 100. Yıl kutlaması ve Hacettepe Çocuk ve Gençlik Halk Dansları Topluluğunun gerçekleştirmiş olduğu 100. Yıla özel bir gösteriyle katıldık. Dernek olarak yaptığımız tüm faaliyetlerde 100 yıla yakışır, milletin her kesimine dokunur işler yapmak en büyük çabamız ve hedefimiz.

Bu vesile ile 100. yılımızın ikinci üç aylık dönemine denk gelen dergimizin bu sayısına katkı sunan, Cumhuriyetimizin yetiştirdiği tüm yazarlarımıza ve derginin hazırlanmasında emeği geçenlere katkıları için teşekkür ediyoruz.

Cumhuriyetimizin 100. Yılında, hizmetlerimiz ve eğitime verdiğimiz gönülle umudu gelecek nesillere taşıyacağımıza inanıyoruz. Buna sadece biz değil tüm dünya da inanmış olacak ki, Cumhuriyetimizin 100 yılı için bize armağan edilen özel marşlar oldu. Coşkumuzu daha da büyüttü bu marşlar. Bu nedenle sözlerimizi bize bu coşkuyu hissettiren o özel marşlardan birinin sözleriyle bitirelim istiyoruz.

Yaşasın Cumhuriyet... (Ankara- Aralık/2023)

**Sonaray Köse**

**EKADDER Başkanı**





## **TÜRKİYE 100**

**Türk'üz biz Türk  
Önderimiz Atatürk  
Şanlı tarihimiz  
Hep cesur, asil ve hür**

**Tarihte destanlar yazan, ey aziz milletim  
Payidar ol Cumhuriyetim  
Denizde, havada, karada gücün yeter  
Bayrağın nesillerden nesillere geçer**

**Sonsuz sevgi, minnet ile  
El ele, kalp kalbe  
Başın dik yaşa, canım Türkiyem!**

**Turan Manafzade**

**Azerbaycan Devlet Sanatçısı**





29  
EKİM  
CUMHURİYET  
BAYRAMI



# CUMHURİYET STK'LARI 100. YIL KUTLAMASI

Cumhuriyetimizin 100. Yılı'nı Uluslararası Eğitim Dernekleri Federasyonu, Sinoplular Federasyonu, Ankara Batı Karadenizliler Birliği ve alt dernekleri olarak 28 Ekim 2023 tarihinde Nergiz Kongre, Sanat ve Kültür Merkezinde coşkuyla kutlamayı arzulamaktayız. Bu anlamlı ve onurlu günde sizleri'de aramızda görmek coşkumuza anlam katacaktır.

**Dr. Adem ÇİLEK**  
ULEDEF Başkanı

**Kenan GÜLLÜ**  
SİNOP-FED Başkanı

**Tuncay GENCER**  
ANKABİR Başkanı

PROGRAM:  
17.30 Açılış,  
Protokol Konuşmaları  
Seymen Gösterisi  
Cumhuriyet Galası  
20.30 Kapanış

28 Ekim 2023 Saat: 17.30  NERGİZ KÜLTÜR SANAT  
GÖSTERİ KONGRE MERKEZİ

Hacettepe Çocuk ve Gençlik Halk Dansları Topluluğu, Nergiz Kültür ve Sanat Merkezi'nde düzenlenen etkinlikte, farklı sivil toplum kuruluşlarının da katılımıyla gerçekleşen gösteride EYUDER üyeleri için muhteşem bir dans sergiledi. Yaklaşık 50 kişilik coşkulu bir ekip, Cumhuriyet'in 100. yılına yakışır bir gösteri sundu. Program, saat 17.30'da salonda devam etti ve sonunda bir kokteyl ile noktalandı. Zeybek ekibinin dans gösterisiyle coşku devam etti. Hep birlikte, birlik ve beraberlik içinde,





***CUMHURİYET İÇİN...***



# 100. YILIN MEŞ'ALESİ VE KÜLTÜREL MİRAS ATEŞİ

Bazen yazma eylemi bana sonuçsuzluğu çağırabiliyor. Bu satırları yazarken insanlığın büyük bir çoğunluğunun günü kurtarma mücadelesinde olduğu, büyük bir kısmının da dünyanın farklı coğrafyalarında yaşanan savaş ve yıkımlar nedeniyle hayatlarını kurtarma mücadelesi verdikleri aklıma geliyor. Böyle olunca benim herhangi bir başlıkta herhangi bir yazıyı tamamlamamın ve paylaşmamın neye katkısı olacak diye düşünmekten kendimi alamıyorum. İnsanlığın yeni bir farkındalığa, tünelin ucunda yeni bir ışığa, birbirimizi anlamak için bir başka bakış açısı ve niyete ihtiyacı var diye düşünüyorum. Bu hayat otobanında hızla ilerlerken insan, yolculuğunu daha güvenli bir şekilde ve yeni çıkış yolları bulabilecek şekilde sürdürebilir mi? Evet sürdürebilir...

Sürdürmek, "Bir işi, bir durumu, bir düşünceyi devam ettirmek" anlamına geliyor. Kelimenin bu anlamının devam eden eylemin ya da durumun insana ya da insanlığa bir katkısının olup olmaması ile bir ilişkisinin olması beklenmiyor. Oysa, bu anlamı içeren bir başka kelime son yıllarda kulaklarımıza oldukça aşina durumda zaten. "Sürdürülebilirlik"; insana ve insanlığa katkıya dikkat çeken bir kavram olarak karşımızda duran bu kavram; "gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama kabiliyetinin devam edebilmesi" bir başka deyişle; "herhangi bir girişimde, insanların ihtiyaçlarının karşılanmasını amaçlarken, bu ihtiyaçların aslında gelecek nesillerin de ihtiyacı olabileceğini öngörmek, bugünden yarını yapılandırmak," gibi anlamlarla açıklanabiliyor.

Bu nedenledir ki; sürdürülebilirlik kavramı son yıllarda, başta çevre ile ilgili gerçekleştirilen çalışmalar olmak üzere tüm proje çağrılarında karşımıza çıkıyor. Bu çalışmaların bir çoğunda "döngüsel ekonomi, döngüsel kültür, kültür endüstrisi, sürdürülebilir kalkınma," gibi kavramlarla birlikte anılıyor.



**UZMANA SOR...**

# 100. YILIN MEŞ'ALESİ VE KÜLTÜREL MİRAS ATEŞİ

Döngüsel ekonomi; sürdürülebilirliğe temelden karşıt olan bir yaşam alışkanlığı olan "Al-Yap-At" yerine, "Azalt-Yeniden Kullan-Geri Dönüştür" şeklindeki günümüz önermesine, "Döngüsel Kültür"; insan ve doğa ile geçmiş ve gelecek arasındaki uyum, "Kültür Endüstri" ise geçmişle bugünün bir şekilde buluşması olarak açıklanabiliyor. Sürdürülebilirlik ile beraber anılan bu kavramlar, bizi, altına yerleştikleri 'Kültürel Miras' gibi şemsiye bir kavramın üzerinde önemle düşünmeye çağırıyor.

İnsan yaratıcılığının ve ifade biçiminin tüm göstergelerini barındıran kültürel miras, geçmişle bugün arasında bir köprü, kimlik ve aidiyet duygusu ve toplum üzerinde kuşaklar arasında güçlü bir bağ oluşturur. Altı farklı kuşağın bir arada yaşadığı günümüz toplumlarında kültürel mirasın kuşaklar arasında yaratması beklenen o güçlü bağın fotoğrafı nasıl

görünmektedir? Bu soruya cevap bulmak için öncelikle toplumu oluşturan kuşakların nasıl sınıflandırıldığına bir bakış gerekiyor. Bu bakışta;

- 1925 - 1945 / Sessiz kuşak.
- 1946 - 1964 / Bebek patlaması, (Baby boomers)
- 1965 - 1979 / X kuşağı
- 1980 - 1999 / Y kuşağı
- 2000 - 2010 / Z kuşağı olarak belirirken. ( DeVaney 205, shf. 11, Acılioğlu, 2015 shf. 24'den aktaran Koçer&Aysel, 2019, syf. 81)

Bununla birlikte günümüzde, 2011 ve sonrası doğanlar için / Alfa kuşağı sınıflandırması yapıldığının görüyoruz.

Bu sınıflanmada karşımıza çıkan 1925-1945 yılları arası kuşaklardan bireyler, atalarından aldıkları o en eski bilgiyi toplumu oluşturan diğer kuşaklara hala aktarabiliyorlar. Bu durum itibariyle sınıflamada yer alan kuşaklar arasında bir kültürel miras zincirinin varlığından söz edebilmek mümkün.



**UZMANA SOR...**

# 100. YILIN MEŞ'ALESİ VE KÜLTÜREL MİRAS ATEŞİ

Ancak, nüfusun yarısından fazlasını oluşturan Y ve Z ve Alfa kuşaklarının postmodern tüketim alışkanlıklarının bu zincirde kopmalara neden olduğunu da söylemek zorundayız. Buna karşın, özellikle son üç dört yıl içinde toplumu umutsuzluğa ve mutsuzluğa sürükleyen, kimi zaman çaresiz bırakan pandemi, depresyon, sel, savaş gibi bir çok olayın kentlerden kırsala tersine göç yaşanmasında etkili olduğunu görüyoruz. Öyle ki güvensiz yapılar, güvensiz sokaklar, kalabalık içinde yaşamamanın zaman maliyeti, gün geçtikçe daha fazla yükselen yaşam maliyeti ve karmaşası gibi sebepler aslında tüm kuşakların sorunu olarak beliriyor. Bu sorunlar karşısında toplumun kendi kendine ürettiği çözümlere bakıldığında, ilginç ki bireylerin geçmişe sığınma ihtiyacının oluştuğunu görüyoruz.

İşte bu nedenle, zihinsel ve bedensel olarak kentleşmenin getirdiği sorunlardan kaçan bireyin rahatlamak için kendisine bulduğu hobiler ya da aktiviteler arasında geleneksel el sanatlarına yönelme, masal, hikaye anlatıcılığı ya da geleneksel gösteri sanatları gibi türlerle uğraşma, toprakla uğraşabileceği alanlar oluşturma, doğa yürüyüşleri yapma, hatta kırsala gidip yerleşmeye varan tercihler oluşturmaya başlamıştır. Birey bu aktiviteleriyle zamanı mutlu bir şekilde geçirirken, bir taraftan da, bireyi sağaltan ve kendisini ifade etmesine araç olan geçmişin ürünlerini fark etmeye başlamıştır.

Geçmişten günümüze kalan sadece gördüğümüz ve dokunduğumuz somut nesnelere sınırlı değil elbette. Toplulukların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekânları da tanımlayan somut olmayan kültürel mirasımızı da kapsamaktadır.



**UZMANA SOR...**

# 100. YILIN MEŞ'ALESİ VE KÜLTÜREL MİRAS ATEŞİ

Bireylere tüm geçmişleriyle bir ortaklık içinde olduklarını hatırlatan, aidiyet ve birlik hissi veren, dayanışma duygularını güçlendiren ve geçmişten aktarılan kadim bilgisiyle yaşam becerilerini kuvvetlendiren somut olmayan kültürel miras, kuşaklar arasında kopmalar gösteren zincirin halkalarını yeniden oluşturacak güçtedir. Topluma sağlayacağı sosyolojik ve psikolojik destek başta olmak üzere özellikle gençlerimize geçmişle bağ kurarak gelişmelerine katkı sağladığı gibi yaratıcılık, yeni öğrenme biçimleri açısından güçlü bir alan yaratmaktadır. Toplumda kültürel miras farkındalığının olması, somut ya da soyut boyutlarıyla kültürel mirasın yaşatılması, bu geleneksel bilginin aslına uygun olarak korunması ve geleceğe aktarılması da bu nedenlerle önemlidir. Zengin kültürel mirasımızı kaynak edinmiş, artistik, yaratıcı ve entelektüel çabaların birleşmesi ile hayata geçen tüm ürünler toplumun geçmişle bağlarını güçlendirmeye hizmet edecektir.

Kültürel miras, toplumun kendisini umutsuzluğa sürükleyen olaylara karşı bir kaçış, bir iyileşme, yeniden ayağa kalma imkanı sağlayan sığınacak bir liman gibidir. Günümüz bireyi, kent koşulların dayattığı olumsuzluklardan uzaklaşmak, en azından birazcık soluklanmak ihtiyacıyla kırsalla buluşmaya başlamıştır. İlginçtir ki, bu gruplar arasında X ve Y kuşaklarından kişiler de yer alabilmektedir. Yaşanan olumsuzluklardan bunalan genç kuşaklar yüzünü geçmişe, çoğu kere farkında olmadan dönmektedir. Bu nedenledir ki katıldığı birçok sanatsal, kültürel ya da eğlenceye dayalı aktivitelerin kültürel mirasımızın ürünlerinden kaynak bulduğu görülmektedir. Dolayısıyla bütün kuşakları çevreleyen bu geçmişe sığınma ihtiyacı, toplumun tüketim ve yaşam tercihlerini de etkilemektedir.



**UZMANA SOR...**

# 100. YILIN MEŞ'ALESİ VE KÜLTÜREL MİRAS ATEŞİ

Kültürel miras temelli her türlü ürün ve hizmet, sanatsal ya da eğlenceye dayalı aktivitelerin kesişme noktası olan kültür endüstrisinin, geleneğe bağlamından kopararak zarar vermesi, kültürel ürünlerin birer ticari metaya dönüştürdüğü eleştirileri bir tarafa, sinema, tiyatro, edebiyat gibi alanlardaki iyi uygulamalarının, kültürün geleceğe aktarımında katkı oluşturduğunu da görmekteyiz.

Yaşadığımız coğrafyanın kültürel mirasının bütünü oluştururan her türlü taşınır (tablolar, heykeller, sikkeler, el yazmaları, arkeolojik eserler), taşınmaz (anıtlar, arkeolojik sitler, tarihi kent dokuları vb.) somut kültür varlıkları ile dille birlikte aktarılan sözlü gelenekler ve anlatımlar (destanlar, efsaneler, halk hikayeleri, atasözleri, masallar, fıkralar vb.), Gösteri sanatları (karagöz, meddah, kukla, halk tiyatrosu vb.), Toplumsal uygulamalar, ritüeller ve şölenler (nişan, düğün, doğum, nevrüz, vb. kutlamalar), Doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar (geleneksel yemekler, halk hekimliği, halk takvimi, halk meteorolojisi vb. ) ya da El sanatları geleneğimizin (dokumacılık, nazar boncuğu, telkari, bakırcılık, halk mimarisi) olarak beliren somut olmayan kültürel mirasının genç nesiller tarafından sahiplenilmesi güçlü bir millet olmanın omurgasını oluşturmaktadır.

Kültür mirasın dinamiğini toplumda büyük ölçüde kadınlar oluşturduğundan kültürün geleceğe aktarımında kadınlara büyük görev düşmektedir. Ayrıca eğitimde kültürel miras farkındalığını güçlendirecek her türlü program ve faaliyet de toplumun güçlü bir kültürel miras bilincine sahip olmasında etkili olacaktır. Kültürel miras toplumu birleştirici bir güce sahiptir. Ancak topluma sağlayacağı katkı bununla kalmayıp bireye sosyolojik ve psikolojik destek de sağlamaktadır.



**UZMANA SOR...**

# 100. YILIN MEŞ'ALESİ VE KÜLTÜREL MİRAS ATEŞİ

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk"ün gençliğe hitabesinde geçen; "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur." sözünün işaret ettiği de bir milletin en önemli bileşkesi olan kültürel mirası olmalıdır. Atatürk, kurduğu Cumhuriyetin meş'alesini sahip olduğumuz zengin kültürel mirasımızın ateşiyle yakmıştır. Cumhuriyetimizin 100. yılını kutladığımız şu günlerde, Cumhuriyet meş'alesini daima yanık tutmak ortak ülkümüz adına, Kültürel Miras ateşini de harlı tutmanın millet olarak hepimizin sorumluluğu olduğunun bilincindeyiz.

İşte bu nedenle; bu hayat otobanında hızla ilerlerken insan, güvenli bir şekilde yeni çıkış yollarına doğru yolculuğunu sürdürebilir mi? şeklinde başta sordüğümüz sorunun en güçlü cevabı; "Dikkat! Köprüden önceki son çıkış; kültürel miras." olmalıdır. Ankara- Aralık 2023

**Nuray ÇIRPICI**

**Kültür ve Turizm Bakanlığı Folklor Araştırmacısı  
Oyuncu / Tiyatro Sanatı Uzmanı**

**Kaynakça;**

**Koçer, S. Aysel, A. (2019), Kuşakların Tüketim Davranışları Üzerine Bir İnceleme, Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi araştırma Dergisi, Yıl 2019, Sayı: 14, Shf. 77-105**



**UZMANA SOR...**



***Çete Ayşe***



***Binbaşı Ayşe***

***Kadın Kahramanlar  
Köşesi***



***Çiftlikli Kübra***



***Halime Çavuş***



# 100 YILIN KADINLARINDAN

## 100. YILA

*Dünyada her şey kadının eseridir.*

*ATATÜRK*

### **KADINLARIMIZ**

**Toprak öyle bitip tükenmez, /dağlar öyle uzakta,  
sanki gidenler hiçbir zaman  
hiçbir menzile erişemeyecekti.**

**Kağnılar yürüyordu yekpare meşaleden tekerlekleriyle**

**Ve onlar**

**ayın altında dönen ilk tekerlekti.**

**Ayın altında öküzler**

**başka ve çok küçük bir dünyadan gelmişler gibi**

**ufacık kısacıklılar**

**ve pırıltılar vardı hasta kırık boynuzlarında**

**ve ayakları altından akan**

**toprak,**

**toprak,**

**ve topraktı.**

**Gece aydınlık ve sıcak**

**ve kağnılarda tahta yataklarında**

**oyu mavi humbaralar çırılçıplaktı.**

**Ve kadınlar**

**birbirlerinden gizleyerek**

**bakıyorlardı ayın altında**

**geçmiş kabilelerden kalan öküz ve tekerlek ölülerine.**

**Ve kadınlar**

**bizim kadınlarımız:**

**korkunç ve mübarek elleri**

**ince, küçük çeneleri, kocaman gözleriyle**

**anamız, avradımız, yarımız**

**ve sanki hiç yaşanmamış gibi ölen**

**ve soframızdaki yeri**

**öküzümüzden sonra gelen**

**ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis yattığımız**

**ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki**

**ve kara sabana koşulan ve ağıllarda**

**ışılısında yere saplı bıçakların**

**oynak, ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan**

**kadınlar,**

**bizim kadınlarımız  
şimdi ayın altında  
kağnıların ve hartuçların peşinde  
harman yerine kehriban başlı sap çeker gibi  
aynı yürek ferahlığı,  
aynı yorgun alışkanlık içindeydiler.  
Ve onbeşlik şaraplenin çeliğinde  
ince boyunlu çocuklar uyuyordu.  
Ve ayın altında kağnılar  
yürüyordu Akşehir üzerinden Afyon` a doğru.**

**Nazım HİKMET**

**Dünya'da bir çok kültürde kadın insan sayılmaz, isim verilmez, bir eşya gibi değerlendirilir. İtaate mecbur, yaşama hakkı babasına ait, aileye felaket getireceğine inanılan ,yakılma törenlerinde kurban edilendir. Okula gönderilmeyen, manastırda hizmet edendir. Cadı, cariye, kadın olduğu için kendinden utanması gereken bir varlık olarak görülmüştür.**

**Ancak , Türk mitolojisinde kadın gayet yüksek bir mevkide tasvir edilmektedir.**

**Yaradılış Destanı"na göre kadın kâinatın yaratılışına sebep olan ilham kaynağı olarak görülmüştür.**

**İslam öncesi Türklere ait bilgiler M.Ö. 4000-4500 yıl gerilere kadar ulaşmaktadır. Birçok savaşa ve göçe rağmen Türklerin dağılmadan ayakta kalması da güçlü aile yapısına dayanmaktadır. Tek eşlilik Türk ailesinin vazgeçilmez bir özelliğidir.**

**Orhun Kitabeleri"nde yer yer "Hakan ve Hatunun Buyruğu" sözü ile başlayan ifadeler yer almaktadır.**

**En eski Türk inancına göre "han ile hatun" gök ile yerin evlatlarıdır. Kadın burada yedinci kat göktedir.**

**Kadına kutsallık katan töreye göre, dövülmesi, horlanması veya itilip kakılması mümkün değildir ki zaten Türk kültüründe ve destanlarında böyle bir durum göze çarpmamaktadır. Türk destanlarında kadın daima erkeğinin yanındadır. Onların güç ve ilham kaynağıdır.**

**Kahramanının yanında savaşan kadın motifi Dede Korkut hikâyelerinde de mevcuttur. Dede Korkut hikâyelerinden biri olan "Deli Dumrul hikâyesinde" Dumrul canının yerine can bulma çabasına girince bunu kadınından bulmuş, kadını ona hiç çekinmeden "canını vereceğini" söylemiştir.**

**Ayrıca Türk kültüründe destan kahramanları iyi ata binen, iyi kılıç kullanan, iyi savaşan kadınlarla evlenmek istemektedir. Nitekim Dede Korkut hikâyelerinden olan Bamsı Beyrek hikâyesinde yer alan "Banu Çiçek" bunun en güzel örneklerden biridir.**

**16 y.y Anadolu'ya yolu düşen bir Alman seyyah 'Türkler ülkelere hükmeder karıları da onlara hükmeder' demiştir.**

**Amin Maalouf, Terken Hatun'a mal ederek 'bizde savaşan erkeklerdir ama kime karşı savaşacaklarını kadınlar söyler' ifadesini yazmıştır.**

**Kadın'ın değeri konusunda en önemli hikayede bence şudur; Cengiz Han hanlarına,**

**"Ben Hanlar Han'i Cengiz Han, hepinizin hanıyım" demiş ve sonra eşini göstererek;**

**"Bu da benim HANIM" demiş.**

**İşte erkeklerin "eşim" anlamında söyledikleri "hanım" kelimesi oradan geliyormuş.. Kadının adı da var, yeri de, saygınlığı da..**

**Anadolu Bacıları (Bacıyân-ı Rûm)"'nı unutmayalım. Her yerde kolu olan ahtapot kadınlar olarak hayal ediyorum bu kadınları. O kadar üretken ve örgütlü çalışabilmiş olmaları buldukları dönem itibariyle kadınlar adına büyük bir başarı örneğidir.**

**En eski Osmanlı Devleti Tarihi yazarı olan Aşık Paşazade'nin anlattığı dört sosyal zümreden biridir Bacıyân-ı Rûm. 13. Yüzyılda Anadolu Selçuklu Döneminde kurulmuş olan Ahi örgütünün kadın koludur. Bu teşkilatın kurucusu ve bilinen ilk lideri Ahi Evran (Nasreddin Hoca) 'nın eşi Fatma Bacı'dır. (Kadıncık, Kadın Ana, Hatun Ana)**

**Bu örgüt dünya tarihindeki ilk meslek örgütüdür. Eşine, işine, aşına sahip ol! ilkesini yaşamış ve yaşatmışlardır.**

**Bacıyan-ı Rum teşkilatında, öncelikle üyelere yamak, çırak, kalfa ve usta sıralaması doğrultusunda sıkı bir meslekî uygulamalı eğitim veriliyordu. Meslekî eğitimin yanında zaviyelerde dinî, ahlâkî ve güncel hayatla ilgili eğitimler çok sıkı bir disiplinle veriliyordu. Binicilik, atıcılık gibi eğitimler de verilerek askerî olarak da hazırlanıyorlardı.**

**Bacıların diğer bir hizmet ve faaliyeti askeri alandaydı. İslâm öncesi çağlarda Türk kadınlarının binicilik ve atıcılıkta usta oldukları savaflara katıldıkları iyi bilinen bir husustur. Bu nedenle, Moğolların 1243 yılında Kayseri'yi kuşatması sırasında Bacı örgütüne mensup kadınların şehrin savunmasına fiilen katılarak teşkilât olarak savaştıkları biliniyor.**

**Dulkadiroğullarının otuzbin silahlı kadın askere sahip oldukları, Uç bölgelerde Türkmen aşiretler arasında savaşçı kadınların bulunduğu bilinmektedir. Sözüünü ettiğimiz bu kadınların hepsini Bacı Örgütü mensuplarından oluşmaktadır.**

**Kurtuluş savaşımızın kahramanı kadınlarımız, kadın efelerimiz. Çete Ayşe, Ayşe Çavuş (Mehtmet Çavuş), Çiftlikli Kübra, Gördesli Makbule, Selanikli Ayşe Hanım (Binbaşı Ayşe); ülkemizin dağlarında çiçekler açtıran tarihe kazınmış Kadın Efelerden bazılarıdır...**

**1919 yılı Haziran ayında Aydın ilinde Baltaköylü Arşın Teyze, atıyla başında duran Yörük Ali Efe'ye diklenerek dedi ki ;**

**'Sen efe misin?' "Aydın'da cami minaresinde asılı bulunan mavi bayrak orada dalgalandıktan sonra sen efe olsan ne yazar olmasan ne yazar.? Hadi gidin işinize, biz de işimize bakalım."**

**Bu sözler hem tarihe yazıldı hem tarihin akışını değiştirdi.**

**Yörük Ali Efe'yi üç yıldır dağlarda gezmekten vazgeçirten ve Milli Mücadeleye sevk eden Baltaköylü Arşın Teyzenin bu sözlerdir.**

**Baltaköylü kadınlar cephede savaşan efelere, Kuvayı milliye kuvvetlerine yiyecek, içecek, mermi taşırken, "Vurun yiğitlerim vurun! Bu topraklar ölümü göze alırsan kurtulur. Biz de bu topraklar için ölmeye geldik," diye bağırlar.**

**Aydın Menderes Köprüsü yakınlarında köylerine doğru yürümekte olan saç başı dağınık, yara bere içindeki kadınların çığlıkları arasında, göğsünden kanlar akan imam'ın kızı Kezban: Yolda karşılaştığı Efe'ye: "Ne yaptılar diye sormayın, daha ne yapacaklar diye sorun" dedi. Sonra başörtüsünü suratına fırlattı: "Alın bunları örtünün, verin tüfenkleri kamaları bize, biz kendimizi korumayı biliriz" dedi.**

**Aydın ili, Ortaklar beldesine bağlı Selatin köyüne adını veren Zala Hatun bölgede efelerin efesiymiş. Kadın olduğunu gizlemiş. Kadın olduğunu öğrenen ve bir kadın efenin liderlik etmesini çekemeyenler tarafından ne yazık ki hayattan koparıldığı bilinmektedir.**

**Bazı kadınların içinde bir pehlivan; bazı erkeklerin içinde de, korkaklıklarından dolayı, bir kadın gizlidir. Kemer belindir, çizme ayağın, börk başındır. Mademki burası bizim vatanımız; biz de bu vatanın olmalıyız." demiş, Çete Ayşe.**

**İstiklal Savaşında teşkilat kurarak savaşan gruplara "Çete", teşkilatı kuran kişilere de "Çeteci" denmiştir. Çete Ayşe de ilk çetecilerden olup ilk kez Kuvayı Milliye tarihinde efe elbisesi giymiş ve ilk kez "Efe" ünvanını almış mücahit bir kadındır. 1919 yılında köyünün işgal edilmesi üzerine sırtına tüfeğini takarak Umurlu'daki Sancaktar Ali Efe gurubuna katılmış. Erkeklerin arasında Ayşe Çavuş ve Çiftlikli Kübra ile birlikte savaşmış, daha sonra da Aydın Cephesinde yer almıştır.**

**Çete Ayşe'nin "O günlerden iki hatıram kaldı; Biri kadınlığımla yaptığım savaş, öteki de rahmetli Atatürk'ün göğsüme taktığı İstiklal Madalyası." sözü şuan mezar taşında yazmaktadır.**

**İki kız annesi olan Çete Ayşe: "Kadın zayıftır ama ana kuvvetlidir. Beşik sallayan eller bir araya gelirse dünyayı sallar!" der.**

**Babasının tüfeğini alarak 16 yaşında Çete Ayşe çetesine katılan Çiftlikli Kübra: "Bu vatan, bizim de vatanımız, biz de bu topraklar için ölmeye geldik," diye bağırır.**

**İzmir işgali sonrası oğlunu da alarak 800 atlıyı toplayıp dağa çekilen Binbaşı Ayşe, Kurtuluş Savaşında düşmanla Sakarya Savaşı başta olmak üzere bir çok cephede göğüs göğüse savaşmıştır. Pozanti'ya sıkıştırılmış Fransızları Karaboğazi'na yönlendirerek güzel bir oyun oynamış ve onları tutsak etmiştir. Türk kadınının rütbeli olarak orduya ilk girişi de Binbaşı Ayşe dönemindedir. İyi günde kötü günde eşinin yoldaş olmak konusunda sanırım Gördesli Makbule Hanım ile hiç birimiz yarışamayız.**

**Evlendikten iki ay sonra kocası Halil Efe ile akıncı olarak dağlara çıkmış, 1921 yılında daha 19 yaşındayken Kuvayi Milliye emrinde çete savaşlarına katılmıştır. Sonrasında kocasının yönettiği gerilla gurubuyla Yunan kuvvetleriyle çarpıştığında, Akhisar-Sungurlu hattında, Kocayayla'da en ön safta savaşırken başından vurularak şehit edilmiştir.**

**Ülkemizin her yanı hepsi ayrı ayrı bir hikayeye sahip kadın efe kadınlarla doludur.**

**Halide Onbaşı (Halide Edip Adıvar-İstanbul), Nene Hatun (Erzurum), Halime Çavuş (Kastamonu), Şerife Bacı(Kastamonu), Kılavuz Hatice (Adana), Nezahat Onbaşı (Çanakkale), Kara Fatma (Erzurum), Tayyar Rahmiye (Osmaniye), Çivi Dudusu (Antalya), Melek Hanım (Adana), Hafız Selman İzbeli (Kastamonu) ve daha isimleri sayılamayacak kadar çok kahraman kadınlarımız...**

**Vatanları için çocuklarını, evlerini bıraktılar. Erkek kılığına girip dağda efe oldular, orduda rütbe aldılar, ata bindiler, silah kullandılar, savaştilar, savaşta katledilen bebeklere ağıt yaktılar, askere malzeme ürettiler, cephaneye taşıdılar donarak öldüler, mücadelenin en önünde korkmadan şehit oldular.**

**Kahraman kadınlarımızın unutulmaması ve gençlerimize de öğretilmesi ,örnek olması için tarih kitaplarından çıkartılıp sanat yoluyla ete kemiğe büründürülerek kadının güçlü varlığının topluma her daim hatırlatılması gerekmektedir. Bugünün genç kızlarının, genç kadınlarının onlardan güç alarak Cumhuriyetimizin en öndeki koruyucuları olmalarına örnektir kadın efeler.**

***Onların ardılları olan ÷lkemin kadınlarının bugün en başta mücadele etmesi gerekense, teknoloji ve tüketim toplumu olmaya karşı olmalıdır. Cumhuriyetin 100. Yılını kutladığımız şşu günlerde, çocuklarımız ve gençlerimiz için Cumhuriyetin emanetçileri olduğumuzun bilinciyle, tıpkı Baciyan'ı Rum'lar gibi bu topraklar için çalışma ve üretme devam etme zamanıdır. Milli Mücadele döneminde verdiğimiz şehitlerimizi, kahramanlık gösteren gazilerimizi ve cephede ya da köyünde mücadeleye destek veren kadınlarımızı milletimizin minnet ve şükranla anmaya devam edecektir.***

***Dünya var olduğundan beri yeniden doğuşun ve dirayetin sembolü olan kadınlarımız Cumhuriyetimizin yılmaz bekçileri olmaya her zaman devam edecektir.***

***Foça/İzmir-28.12.2023***

**Duygu  
ÇOKGEZER GÖRGÜLÜ**

***Kültür ve Sanat Bilim Uzmanı***

## **Öğretmen Olmak...**

Öğretmen kimdir? Anne babamızdan daha çok vakit geçirdiğimiz , yeri geldiğinde onu rol model aldığımız ,onun gibi olabilmek için çabaladığımız hayattaki kahramanımızdır. Kahraman dedim, çünkü hayatlarımıza dokunur bir öğretmen. Cumhurbaşkanı , bakanları, doktorları, savcılarını, yeryüzündeki insanları eğiten ve öğreten varlık öğretmenlerdir.

Bana meslek seçimi konusunda soranlara ' Öğretmen ol ki, ailelerinde sevgi saygı bulamayan yavrucaklar senin kucağında sevgi bulsun, saygı nasıl bir his anlasın.' diye cevap veriyorum. Ve de ekliyorum: Öğretmenlik bir özveri meselesidir.

Öğrencilerini kendinden önceye koyar öğretmen. Sırf bir harf öğretebilmek için ne çok karlı yol aşar, bir konuyu göstermek için ne çok dağlar aşar ;öğrencisinin sıcacık bir tebessümüyle yorgunluğu sevince dönüşür. Okula gitmeyi ipe çeken öğrenciler yetiştirmek, onların hayat tablolarına güzel bir fırça darbesiyle şekil verebilmek, anne babadan sonra en çok güvenilen kimse olabilmek, 'seni çok seviyorum öğretmenim' , 'idolümsün öğretmenim' denen cümleler duyabilmek paha biçilemez sonuçlardan birkaçıdır sadece. Öğretmenlik , hem öğreten hem eğiten hem öğrencileriyle yeni tecrübeler kazanarak öğrenen gelişen bir meslekten öte bir hayat felsefesidir bu.

Öğretmen olmak , senin olmayan ama hayatlarında yerin daima olacak olan evlatlarım var demektir

Öğretmen isen gülen gözlerde tebessüm ,ağlayan yüzlerde deva, kanayan yaralara yara bandı ,düşenlere tekrar denemeleri için motivasyon kaynağıdır.

Doğan Cüceloğlu'nun da dediği gibi öğretmen olmak 'Bir cana dokunmaktır. Öğrencinin zihnine girmek isteyen öğretmen, önce öğrencinin gönlüne girmeyi başarmalıdır.'

Öğretmen ,o cana almadan vermeyi anlatandır.

Hoşgörülü ,sabırlı ,açık fikirli ,esnek ,sevecen, anlayışlı ,esprili ,cesaretlendirici ,destekleyici olmaktır ;öğretmen olmak.

Öğretmen olmayı anlatmaya çalıştım, kelimeler yetmez, kelimeler kifayetsiz bu his önünde, eğer siz de öğretmenseniz ne demek istediğimi anlarsınız.

**SUZAN ÇOBANOĞLU**  
**KASTAMONU KIZAIHLİNG.ÖĞRT.**

# **Öğretmenlerin Kaleminden....**

## **KENDİMİZE AYNA TUTMAYA VAR MISINIZ?**

*Eğitim hep dertleneceğimiz konu mu olacak? Eğitimle ilgili kiminle sohbet etsem sistemimizi eleştiriyor. Hocam Finlandiya'nın sistemi çok iyiymiş, hocam Japonya eğitim konusunda da almış başını gidiyor diyorlar. Buraya kadar normal de peki bunu diyenlerin, rahat eleştiri yapanların acaba kaç eğitim sistemimizi biliyor? Maalesef büyük çoğunluk eğitimle ilgisi olmadığı halde kulaktan dolma bilgilerle eleştiri yapıyor. Bu eleştirileri yapanlara 'Beyaz Zambaklar Ülkesi' desem yine büyük çoğunluk Mustafa Kemal Atatürk'ün okunmasını bizzat önerdiği kitap olduğunu bilmez. Okumak araştırmak gerekir ki doğru pencereden bakabilelim. Bunun yanı sıra en önemli konuda kendimize ayna tutmaktır.*

*Sistemimizi eleştirenlere şunları sıralayalım.*

- 4 yaşında ki çocuğun tuvalete kendisinin gitmesi gerekir.*
- 4 yaşındaki çocuk ayakkabılarını çıkarıp terliklerini kendisinin alıp giyinmesi gerekir.*
- 6 yaşında ki oğlunuzun yemeğini kendi başına yemesi gerekir.*
- İlkokulda öğrenim gören çocukların, ders bitiminde sınıflarını temizledikten sonra çıkmaları gerekecek.*
- Okula servisle değil, kendisi bisikletle gelmesi gerekecek ya da otobüsle gelmesi gerekir?*

*Bu sorular böyle uzar gider. Bu soruların cevabına Finlandiya'da sistem de velilerde öğretmen de evet diyor. Çünkü çocuğa daha çok küçük yaşlarda kendi başına hareket edecek ortamlar sağlanıyor. Anaokulu öğretmenliği işin başıdır diyor ve çok önemseniyor. Çocukların küçük yaşlarda hayat becerileri kazanmaları hem aileler hem de sistem tarafından destekleniyor. Çünkü küçük yaşlarda hayat becerileri kazanan, çocuk kendi ayakları üzerinde duran sorumluluk sahibi yetişkin olacağını biliyorlar.*

*Anaokuluna giden çocuklar sınıflarda ayakkabılarını çıkarıyor kimi çorabını bile çıkarıyor minderler yerlerde dersler daha doğrusu etkinlikler yapılıyor. Çocuklar tuvalete gitmek için yardım almıyor. Çocukların hepsi tuvalete kendisi gidiyor. 4 Anaokulu öğrencisine bir öğretmen düşüyor. İlkokula başladığında yavaş yavaş derslerde başlıyor. Ancak sınav yapılmıyor. Ortaokulda dersler kademeli olarak ağırlaşıyor. Mesleki eğitime yönlendirme konusunda öğretmenlerin değerlendirmesi çok önem taşıyor. Gerek görüldüğü takdirde öğrenci mesleki eğitime yönlendiriliyor. Finlandiya'da devlet ve özel Anaokulu bulunurken ilkokul itibarıyla eğitim tamamen devlet tarafından yapılıyor.*

*Şimdi biraz kendimize ayna tutalım. Durumu bir kaç örnekle açıklayayım. Tatile gidiyoruz. Dikkat ettiniz mi? Yabancıların çocukları tabaklarını alır otururlar, az yerler çok yerler ama kendileri yerler. Bizim ebeveynler 10 yaşında ki çocuğun yemeğini kendisi alır, yetmez elinde yemek tabağı ve kaşık çocuğun peşinde yemek yedirmeye çalışır.*

Anaokuluna sabah çocuğunu bırakan ebeveyn çocuğu, yardımcı teyze terliğini giydirip içeri alana kadar bekler. Tuvalete ocuk yalnız gitse olay olur.

Ben meslek dersi ğretmeni olduğum için, atölyede ders yapılır ve öğrencilerimizin araç gereçlerini topladıktan sonra atölyenin günlük temizliğini de yaparlar. Buna itiraz eden bırakın veliyi dışardan itiraz eden kişilerin olduğunu biliyorum. Eve usta çağırdığımız zaman işini temiz yapmasını bekleriz. Bazen de işini temiz yapıyor diye yabancı ustayı özellikle arıyoruz. Oysa meslek öğrenen ğrenci işini yapmayı ve işini yaparken dökülenleri toplamayı alışkanlık haline getirir. Bu ocuk iş hayatına girdiği zaman temiz iş yapan aranan usta oluyor.

Eğitimin mutfağında ve yıllardır işimi severek yapan bir ğretmen olarak maalesef velilerin büyük bölümü bunları söyleyen okula ya çocuklarını göndermezler, ya da okulu üst mecralara şikayet edebileceklerini biliyorum.

Hal böyle iken sistemi eleştirmek yerine övgüye değer bulunan sistemlerle karşılaştırıp ölkemizin avantaj ve dezavantajlarını incelemek gerektiğine inanıyorum. Bu incelemeleri yaparken duygusallığı bir tarafa bırakıp, ölkemize uygun ve uygulanabilir iyi örnekleri de araştırmak gerekir. Detaylı incelemeler yapıldıktan sonra da atılması gereken adımlar atılabilir. Son dönemde basına yansıyan haberlere göre Mili Eğitim Bakanlığımız sistemde bir takım yenilikler yapmak için hazırlık içindeler. Bu yeniliklerin hepimiz için iyi olması dileğiyle. İyi Yıllar.

**Bilsen şAHİN**  
**Eğitimci-Yazar**



**100** 

MİLLİ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

EKİM- KASIM-ARALIK SAYI: 23

ISBN:

*"Her Kadın  
Bir Eğitimcidir."*

E

K

A

D

D

E

R